

Administracja publiczna - to rodzaj działalności prowadzonej przez jednostki państwowe, samorządowe i prywatne celem realizacji zadań uznanych za publiczne określone w ustawach i innych aktach. Ustawy i akta określające te zadania muszą posiadać podstawę prawną.

Organ - strona nadrzędna w adm. publicznej.

Wyraża się, że organ wobec podległego może użyć przymusu państwowego, jednak przymus ten musi być przymusem legalnym.

Rodzaje przymusu państwowego:

Wyróżniamy 3 rodzaje przymusu państwowego:

1. **Przymus ekonomiczny** - np. podatki, grzywny, mandaty;
2. **Przymus fizyczny** - np. dawniej obowiązek służby cywilnej; środek zapobiegawczy w postaci tymczasowego zatrzymania, obowiązek pracy na rzecz państwa;
3. **Przymus psychologiczny** - np. cenzura.

Podmioty - organy państwa administracji publicznej = APARAT ADMINISTRACYJNY!!!

APARAT ADMINISTRACYJNY dzieli się na:

1. **Podmioty funkcjonalne** - podział ze względu na funkcje jakie pełnią;
2. **Podmioty terytorialne** - podział ze względu na podział administracyjny państwa;
3. **Podmioty organizacyjne** - podział ten uwzględnia wzajemne powiązania między organami administracji publicznej np. powiązania między organami samorządowymi, a organami rządowymi lub powiązania wewnątrz administracji rządowej.

5 GŁÓWNYCH CECH ORGANÓW ADMINISTRACJI PUBLICZNEJ - MUSZĄ BYĆ ONE SPEŁNIONE ŁĄCZNIE!!!!:

1. Wyodrębnienie organizacyjne - oznacza to, że organ administracji publicznej posiada określoną prawem formę organizacyjną np. Rada Gminy + Wójt Gminy;
2. Działanie w imieniu i na rachunek państwa - oznacza to, że wszystkie czynności podejmowane przez organ administracji publicznej są podejmowane w imieniu państwa: np. orzeczenia sądów wydawane są w imieniu RP, natomiast działanie na rachunek państwa oznacza, że wszelkie koszty związane z działalnością organów administracji publicznej pokrywa państwo;
3. Organ stanowi część aparatu państwowego lub inaczej administracji publicznej - oznacza to, że
4. Posiada ustalone prawem kompetencje - każdy organ administracji publicznej musi działać na zasadach i w granicach państwa ;
5. Ma uprawnienia do korzystania ze środków władczych - **!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!**

KLASYFIKACJA ORGANÓW ADMINISTRACJI PUBLICZNEJ:

I. PODZIAŁ NA ORGANY ZCENTRALIZOWANE I ZDECENTRALIZOWANE:

ZCENTRALIZOWANE:

- organy adm. rządowej podporządkowane Radzie Ministrów lub:
- Wojewoda;
- kierownicy zespolonych służb inspekcji i straży pod nadzorem wojewodów;
- organy administracji niezespolonej - dyrektorzy Izb Skarbowych i urzędów celnych;

- organy samorządu terytorialnego, jeżeli wykonywane przez nie zadania z zakresu adm. Rządowej wynika z ustawy lub porozumienia administracyjnego.

ZDECENTRALIZOWANE:

- organy samorządu terytorialnego: gmina -rada gminy; powiat - rada powiatu; województwo -

II. PODZIAŁ NA ORGANY CENTRALNE I TERENOWE:

CENTRALNE:

Są to organy najwyżej w strukturze administracyjnej państwa, a ich zasięg terytorialny obejmuje całe państwo.

TERENOWE:

Są to organy niżej położone w strukturze niż organy centralne, ich zasięg działania obejmuje określony zasięg terytorium państwa.

III. PODZIAŁ NA ORGANY JEDNOOSOBOWE I KOLEGIALNE (WIELOOSOBOWE):

JEDNOOSOBOWE:

Charakterystyka: jasno określony zakres odpowiedzialności; szybkość podejmowania decyzji; niższe koszty działania;

KOLEGIALNE:

Charakterystyka: rozmyty zakres odpowiedzialności; większy obiektywizm w podejmowaniu rozstrzygnięć, większy zakres wiedzy; liczba członków w takich organach jest zawsze nieparzysta - chodzi tu o rozstrzygnięcia przez głosowanie, dlatego liczba powinna być nieparzysta.

KAŻDY ORGAN ADMINISTRACJI PUBLICZNEJ POSIADA 3 WŁAŚCIWOŚCI:

- miejscową;
- rzeczową;
- instancyjną (funkcjonalną).

Właściwość miejscowa - każdy organ rozpatruje sprawę na terenie obejmującej działalność.

Właściwość rzeczowa - z uwagi na przedmiot.

Właściwość instancyjna - dwuinstancyjność działania organów administracji publicznej.

Konflikt sporu kompetencyjnego 2 typy:

- spór kompetencyjny **POZYTYWNY**;
- spór kompetencyjny **NEGATYWNY**.

POZYTYWNY - będzie wówczas, gdy dwa organy będą uważały się za właściwe do rozstrzygnięcia sporu.

NEGATYWNY - będzie wówczas, gdy żaden z organów nie uznaje się za właściwy do rozstrzygnięcia sprawy. Może dojść do przekazania kompetencji w drodze porozumienia administracyjnego - zgodnie z prawem.

ŹRÓDŁA PRAWA ADMINISTRACYJNEGO:

- **AKTY NORMATYWNE** - to władcze rozstrzygnięcia organu władzy publicznej - władzy wykonawczej, zawierające normy postępowania skierowane do ogólnie wskazanego adresata w sytuacji abstrakcyjnej. Akty te nie wskazują adresata imiennie, podają cechy, w przypadku zaistnienia których każda osoba staje się adresatem aktu. Zawierają normy prawne generalne i abstrakcyjne. Przykładowe nazwy aktów normatywnych organów administracji to: rozporządzenie, zarządzenie, uchwała, zarządzenie porządkowe, rozporządzenie porządkowe; trzeba jednak zaznaczyć, że nie każdy akt tak nazywany jest aktem normatywnym administracji.

Przykładem takiego aktu są m.in.:

1. Wszystkie ustawy dotyczące działań ministrów;
2. Ustawa o Fundacjach;
3. Ustawa o doborze Prezydenta RP;

- **AKTY ADMINISTRACYJNE** - to podstawowa forma działania administracji. Są to oparte na przepisach prawa administracyjnego władcze, jednostronne oświadczenia woli organu administracji publicznej, a ich wykonanie zagwarantowane jest siłą przymusu państwowego. Akty administracyjne określają sytuację konkretnie wskazanego adresata w konkretnej, indywidualnie oznaczonej sprawie (tzw. Podwójna konkretność aktu administracyjnego). Akt administracyjny zawsze wydawany jest na podstawie aktu normatywnego.

Akt administracyjny charakteryzuje:

- władczość
- regulacja konkretnej sprawy
- wywołanie skutków prawnych

KLASYFIKACJA AKTÓW ADMINISTRACYJNYCH:

Akt deklaratoryjny – stwierdza, że pewien stosunek prawny zaistniał. Akt ten stwarza nową sytuację prawną, przez to że to co było dotąd w sferze uprawnień czy obowiązków wynikających z aktu normatywnego (generalnego) jest w drodze takiego aktu realizowane.

Akt deklaratoryjny działa od chwili, gdy zostały spełnione przesłanki, z którymi dany przepis wiąże określone uprawnienia bądź obowiązki.

Akt konstytutywny – ma charakter twórczy; **tworzy**, zmienia lub znosi (uchyla) stosunek prawny, przy czym skutek prawny nie występuje tu z mocy prawa, ale z mocy aktu administracyjnego. Oczywiście akt ten zostaje wydany na podstawie przepisów prawa, ale tworzy on pewien stosunek prawny. Skutek prawny powstaje z chwilą wydania (ogłoszenia lub doręczenia) aktu.

Akty formalne i akty nieformalne minimum formy jest zawsze wymagane dla nie budzącego wątpliwości podania treści aktu jego adresatowi. Powinien zawierać:

- oznaczenie organu, który go wydał,
- datę wydania decyzji,
- strony
- podstawę prawną
- rozstrzygnięcie uzasadnione – nie jest wymagane uzasadnienie jeżeli rozstrzygnięcie jest pozytywne
- pouczenie o przysługującym odwołaniu,
- podpis osoby upoważnionej do wydania decyzji

Akty zewnętrzne – skierowane są do obywateli i osób prawnych, a nawet do organów nie posiadających osobowości prawnej, ale nie pozostających w stosunku zależności organizacyjnej od organu, który wydaje akt.

Akty wewnętrzne – skierowane do podporządkowanych organów i innych jednostek organizacyjnych oraz do podległych pracowników.

Akt pozytywny – taki, który w całości uwzględnia żądania adresata (strony).

Akt negatywny – taki, który choćby w części nie uwzględnia żądania strony oraz nakłada na stronę obowiązek prawny bądź ustala taki obowiązek.

Akty jednostronne – wydawane są niezależnie od woli adresata aktu.

Akty dwustronne – wydawane za zgodą adresata.

Akty nakazujące – zawierają nakazy bądź zakazy, zobowiązują do określonego w nich zachowania się np. zakaz zgromadzenia publicznego.

Akty kształtujące prawo – ustanawiają, zmieniając lub znoszą konkretny stosunek prawny, określony status prawny. Np. akt nadania obywatelstwa.

Akty ustalające – ustalają prawo lub prawnie istotną właściwość osoby, np. akt stwierdzający przyznanie stypendium, **ustalenie** prawa do emerytury, renty. Akt ten jest odpowiednikiem aktu deklaratoryjnego.

Akty administracyjne, które wywierają skutki prawne w sferze prawa cywilnego bezpośrednio, np. decyzja administracyjna o wyłączeniu nieruchomości.

Akty administracyjne, które wywierają skutki prawne w sferze prawa cywilnego pośrednio, stanowiąc niezbędną przesłankę do zawarcia umowy.

Rzeczowy akt administracyjny – związany z rzeczą lub przedsiębiorstwem. Uprawnienia i obowiązki przechodzą na każdorazowego właściciela rzeczy lub podmiot prowadzący przedsiębiorstwo.